

	<p>СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Економіка аграрного виробництва»</p> <p>Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський) Спеціальність: <u>208 Агроінженерія</u> Рік навчання: <u>4-й</u>, семестр <u>7-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>5 кредитів</u> Назва кафедри: <u>Економіки та підприємницької діяльності</u> Мова викладання: <u>українська</u></p>
Лектор курсу	к.е.н., доц. Хаєцька Ольга Петрівна
Контактна інформація лектора (e-mail)	haetska@vsau.vin.ua

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Економіка аграрного виробництва» є вибірковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 150 год.: лекції - 30 год.; практичні заняття - 16 год., самостійна робота - 104 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – залік.

ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

При вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін: «Технологія виробництва та переробки продукції рослинництва», «Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва»;

Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні таких дисциплін: «Аграрна політика та земельні відносини», «Енергоефективність та альтернативні джерела енергії».

ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Призначення навчальної дисципліни

Освітня компонента «Економіка аграрного виробництва» спрямована на отримання здобувачами однієї з важливих і універсальних компетентності – розкриває перспективи підготовки фахівців з економіки з урахуванням національного, глобального рівня та інтеграції економічних процесів.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни – формування системи теоретичних і практичних знань і компетентностей щодо використання мікроекономічних моделей у наукових дослідженнях, здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність проявляти ініціативу у прийнятті підприємницьких рішень, здатність описувати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних та прикладних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати

Завдання вивчення дисципліни

Теоретична та практична підготовка, самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення, використовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування економічних рішень.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформувані такі програмні компетентності:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі агропромислового виробництва, що передбачає застосування певних знань та вмінь, технологічних методів та прийомів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні (фахові) компетентності

ФК12. Здатність аналізувати та систематизувати науково-технічну інформацію для організації матеріально-технічного забезпечення аграрного виробництва.

ФК14. Здатність здійснювати економічне обґрунтування доцільності застосування технологій та технічних засобів в агропромисловому виробництві, інженерно-технічних заходів з підтримання машинно-тракторного парку, фермської та іншої сільськогосподарської техніки в працездатному стані.

Програмні результати навчання

ПРН6. Формулювати нові ідеї та концепції розвитку агропромислового виробництва.

ПРН17. Вибирати та застосовувати механізовані технології відповідно до агрокліматичних умов та обґрунтовувати технології за економічними та якісними критеріями.

ПРН23. Аналізувати ринок продукції та сільськогосподарської техніки. Складати бізнес-плани виробництва сільськогосподарської продукції. Виконувати економічне обґрунтування технологічних процесів, технологій, матеріально-технічного забезпечення аграрного виробництва. Застосовувати

методи управління проектами виробництва продукції рослинництва та тваринництва.

ПРН24. Організувати виробничий процес підрозділів з технічного забезпечення агропромислових виробництв.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, робота з інформаційними джерелами), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів).

Зміст навчальної дисципліни «Економіка аграрного виробництва» полягає тому, аби розробити теоретичні і методологічні основи аграрних перетворень, стратегію і тактику здійснення аграрної реформи, економічні механізми стимулювання розвитку сільськогосподарського виробництва.

План вивчення навчальної дисципліни

Тиждень	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Предмет і метод дисципліни «Економіка аграрних підприємств»	2	1	6
2	Місце і роль сільського господарства в економіці держави та формуванні ринкового середовища	2	1	6
3	Підприємство як основна ланка ринкової економіки. Види підприємств, їх організаційно-правові форми	2	2	6
4	Зовнішнє середовище діяльності аграрних підприємств у ринковій економіці	2	1	6
5	Земельні ресурси та ефективність їх використання	2	1	8
6	Основні засоби аграрних підприємств	2	1	8
7	Оборотні засоби аграрних підприємств	2	1	8
8	Витрати на виробництво та реалізацію продукції. Поняття собівартості	2	1	8
9	Кінцеві результати діяльності аграрних підприємств	2	1	6
10	Трудові ресурси та продуктивність праці в сільському господарстві	2	1	8
11	Інвестиційні ресурси підприємств та їх ефективність	2	1	8
12	Матеріально-технічна база аграрних підприємств	2	1	8
13	Економічна ефективність виробництва продукції рослинництва та тваринництва	2	1	6
14	Розміщення, спеціалізація, концентрація і диверсифікація виробництва	2	1	6
15	Державне регулювання і підтримка доходів сільськогосподарського виробництва	2	1	6
Разом		30	16	104

Самостійна робота студента

Самостійна робота студента ВНАУ є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

Самостійна робота студента організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (гугл-презентації).

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виносяться на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

№ п/п	Вид самостійної роботи	Години	Термін виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до лекційних та практичних занять (робота з інформаційними джерелами: опрацювання першоджерел)	24	щотижнево	Усне опитування
2	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни (опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу)	24	щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні творчі завдання (вирішення і письмове оформлення завдань, схем, діаграм, інших робіт графічного характеру; презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	28	щотижнево	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування (самостійне опрацювання тестів відповідно до теми практичного заняття; самостійне розв'язання типових задач, ситуаційних вправ)	28	1 раз на 2 тижні	Тестування у системі АСУ СОКРАТ
Разом		104		

Список основної та додаткової літератури

Основна

1. Brue, Stanley L. and MacPhee, Craig, "From Marx to Markets: Reform of the University Economics " // Journal of Economic Education. Vol. 26, № 2, Spring.
2. McConnell, Campbell. Economics : Principles, Problems, & Policies : [англ.] / Campbell McConnell, Stanley Brue, Sean Flynn. 21st Ed. McGraw-Hill, 2018.
3. Андрійчук В.Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу : підручник. К. : КНЕУ, 2013. С. 622-655
4. Гетьмана, М-во освіти і науки України. 7-ме вид., без змін. К.: КНЕУ, 2008. 551[1] с.
5. Гриньова, В. М. Фінанси підприємств: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Знання Прес, 2014. 424 с
6. Земельний кодекс України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>
7. Іванілов О.С., Таряник О.М., Перетятко А.Ю. Економіка підприємства: навч. посіб. для самостійного вивч. дисципліни. Х.: Консум, 2008. 376 с.
8. Ковальчук, І.В. Економіка підприємства: Навчальний посібник. Міністерство освіти і науки України І.В. Ковальчук. К.: Знання, 2008. 679 с.
9. Круш П.В., Подвігіна В. І., Сердюк Б. М. Економіка підприємства : навч. посіб. К.: Ельга-Н, 2007. 780 с.
10. Манів, З.О. Економіка підприємства: Навчальний посібник. Міністерство освіти і науки України. К.: Знання, 2012. 580 с.
11. Національні стандарти бухгалтерського обліку в Україні. URL: <http://search.Ligazakon.ua>
12. Петрович Й.М., Кіт А.Ф., Кулішов В.В. Економіка підприємства : Підручник Львів: Магнолія Плюс, 2014. 680 с.
13. Податковий кодекс України URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
14. Покропивний С.Ф. Економіка підприємства : підручник / за ред; М-во освіти і науки України, КНЕУ. 2-е вид., перероб. та доп. . К., 2011. 526 с.

Додаткові

1. Broyaka Antonina, Khaietska Olha Unemployment as a major socio-economic problem of society development. (Безробіття як головна соціально-економічна проблема розвитку суспільства) *Polish journal of science*. 2020. № 27. Vol. 2. P. 57-67.
2. Khaietska O.P. Features of innovation politics of enterprises. (Особливості інноваційної політики підприємств) *Historical sciences. Colloquium-journal*. Warszawa, Polska. 2021. №2 (89). P.12-19.
3. Olha Khaietska, Mark Myronenko, Olena Polova, Natalia Koval [Capitalization of banks: theory, practice and directions of ensuring](#) - Banks and Bank Systems, 13: 173-183, 2018.

4. Olha Khaietska. Analysis of key macroeconomic indicators and features of economic growth of Ukraine. (Аналіз основних макроекономічних показників та особливостей економічного зростання України) *Series of monographs Faculty of Architecture, Civil Engineering and Applied Arts Katowice School of Technology*. Copyright by Wyższa Szkoła Techniczna w Katowicach. 2019. 23-32 p.
5. Olha Khaietska. Assessment of the investment climate in Ukraine. (Оцінка інвестиційного клімату в Україні) *Gesellschaftsrechtliche Transformationen von wirtschaftlichen Systemen in den Zeiten der Neo-Industrialisierung*. Collective monograph. Verlag SWG imex GmbH, Nuremberg, Germany, 2020. 170-180 p.
6. Брояка А.А. Тенденції розвитку ринку праці України в сучасних умовах / А.А. Брояка, Р.О. Лукіяненко. *Економіка. Фінанси Право*. 2019. №. 2/2. С. 4 - 9.
7. Брояка А.А., Хаєцька О.П. Сучасний стан та тенденції інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств харчової промисловості. *Економіка. Фінанси. Менеджмент*. 2018. №7. С. 53-64.
8. Бурлака Н.І. Підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва у процесі реформування земельних відносин. *Збірник наукових праць Вінницького національного аграрного університету «Економіка, фінанси, менеджмент : актуальні питання науки і практики»*. Серія: Економічні науки. 2018. № 1. С. 56-68.
9. Бурлака Н.І., Дюк А.А. Екологізація земельних ресурсів в умовах глобалізації: регіональний аспект. *Ефективна економіка*. 2018. № 10. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua>
10. Гончарук І.В., Браніцький Ю.Ю., Томашук І.В. Основні аспекти ефективного формування і використання ресурсного потенціалу у сільськогосподарських підприємствах (на прикладі Уладово-Люлінецької ДСС ІБК І ЦБ). *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2017. № 10. С.54-68.
11. Гончарук І.В., Іщенко Я.П., Стригун І.В. Організаційні аспекти облікового забезпечення управління в інтегрованих науково-виробничих структурах (на прикладі інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН України). *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2017. № 9. С.33-45.
12. Гончарук І.В. Роль сільськогосподарських кооперативів у забезпеченні сталого розвитку територій Вінницької області. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2017. № 8. С.56-67.
13. Ковальчук С.Я. Агроекологічний потенціал України: основа вироблення органічної продукції Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2017. № 4 (09). с.51-57. URL: <http://www.easterneurope-ebm.in.ua/9-2017-ukr>
14. Ковальчук С.Я. Економіко - екологічне оновлення аграрного сектору в системі пріоритетів інноваційного розвитку. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. Вінниця 2016. №12. с.16-

15. Ковальчук С.Я. Європейські орієнтири аграрної сфери України: перспективи та можливості. *Економіка та суспільство*. 2016. №2. URL: <http://economyandsociety.in.ua>
16. Салькова І. Ю. Теоретичні основи інноваційного розвитку АПК України. *Агросвіт*. № 7, 2016. С. 27-31.
17. Сахно А.А., Салькова І.Ю., Слободянюк А.О. Особливості оцінювання рівня конкурентоспроможності підприємств. *Регіональна бізнес-економіка та управління*. 2018. № 1. С. 77-86.
18. Сахно А.А. Проблеми дослідження фінансової безпеки держави та шляхи її вирішення. *Регіональна бізнес-економіка та управління*. 2018. № 2 (58). С. 49-57
19. Феняк Л.А. Порушення цінового паритету та шляхи його подолання в економіці України. *Ефективна економіка*. 2018. № 5. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua>
20. Феняк Л.А. Теоретичні підходи до визначення сутності інвестиційних ресурсів підприємств. *Ефективна економіка*. 2017. № 6. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/>
21. Хаєцька О.П. Економічне зростання в Україні. Теоретико-методологічні трансформації економічної науки у XXI ст.: перспективи нової парадигми: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 28-29 трав. 2019 р.). Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т. С.310-314.
22. Хаєцька О.П. Особливості економічного зростання в Україні та світі. Електронне наукове фахове видання. *Ефективна економіка*. 2019. № 10. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua>
23. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: www.me.gov.ua
24. Офіційний сайт Національний банку України. URL: www.bank.gov.ua
25. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: www.rada.gov.ua

Контроль і оцінка результатів навчання

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	2
2	Участь у роботі на практичних заняттях	6
3	Виконання домашніх завдань	4
4	Виконання контрольних робіт, тестування	10
5	Індивідуальні та групові творчі завдання (вирішення і письмове оформлення завдань, схем, діаграм, інших робіт графічного характеру; презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	8
Всього за атестацію 1		30
Атестація 2		
6	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	2
7	Участь у роботі на практичних заняттях	6
8	Виконання домашніх завдань	4
9	Виконання контрольних робіт, тестування	10
10	Індивідуальні та групові творчі завдання (вирішення і письмове оформлення завдань, схем, діаграм, інших робіт графічного характеру; презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	8
Всього за атестацію 2		30
Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності		10
Підсумкове тестування		30
Разом		100

Шкала оцінки знань студента

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він не допускається до заліку чи екзамену. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Участь у дискусіях на лекційних та практичних заняттях, виконання контрольних робіт, індивідуальні та групові творчі завдання, тестування	Критерії оцінювання
90-100%	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
73-89%	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
55-72%	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
35-54%	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
15-34%	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0-15%	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.